

2024/0258(COD)

10.12.2024

LAUSUNTOLUONNOS

talousarvion valvontavaliokunnalta

ulkoasiainvaliokunnalle ja budjettivaliokunnalle

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Moldovan tasavallan uudistus- ja kasvutukivälineen perustamisesta (COM(2024)0469 – C10-0127/2024 – 2024/0258(COD))

Valmistelija: Jonas Sjöstedt

PA_Legam

TARKISTUKSET

Talousarvion valvontavaliokunta esittää asiasta vastaaville ulkoasiainvaliokunnalle ja budjettivaliokunnalle seuraavaa:

Tarkistus 1

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 8 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(8 a) Ottaen huomioon, että Moldovan yhdentymisellä EU:n sisämarkkinoihin voidaan saavuttaa välittömiä ja konkreettisia sosioekonomisia hyötyjä, tämän asetuksen mukaisissa avustuksissa ja lainoissa olisi asetettava etusijalle Moldovan viennin kasvua tukevat toimenpiteet. Näitä ovat Moldovan tärkeimpien vientituotteiden vapauttaminen tariffikiintiöistä pysyvästi, kaupankäynnin helpottaminen infrastruktuurin ja sääntelyn yhdenmukaistamisen avulla ja Moldovan osallistumisen vahvistaminen EU:n johtamissa talousaloitteissa ja -ohjelmissä.

Or. en

Tarkistus 2

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 18 kappale

Komission teksti

Tarkistus

(18) Teknistä tukea sekä rajatylittävää yhteistyötä koskevaa tukea olisi annettava tämän tukivälineen tavoitteiden tukemiseksi ja jotta voidaan vahvistaa Moldovan asiaankuuluvia valmiuksia uudistusohjelman täytäntöönpanemiseksi.

(18) Teknistä tukea sekä rajatylittävää yhteistyötä koskevaa tukea olisi annettava tämän tukivälineen tavoitteiden tukemiseksi ja jotta voidaan vahvistaa Moldovan **ja muun muassa Moldovan ylimmän tarkastusviranomaisen** asiaankuuluvia valmiuksia uudistusohjelman täytäntöönpanemiseksi.

Tarkistus 3**Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 28 kappale***Komission teksti*

(28) Tukivälinettä olisi tuettava NDICI – Globaali Eurooppa -välineestä, **420** miljoonalla eurolla ja enintään **1 500** miljoonalla eurolla lainoina vuosina 2025–2027. Määrän olisi katettava 9 prosentin rahoitusvastuu lainoihin, jotka vastaavat 135:tä miljoonaa euroa, unionin tuki NIP:n puitteissa hyväksytyille 18 artiklan 2 kohdan nojalla tarkoitetuille hankkeille sekä täydentävä tuki, mukaan lukien kansalaisjärjestöille annettava tuki ja tekninen tuki. Tuki, jota ei makseta takaisin, olisi rahoitettava naapuruusalueita koskevalle maantieteelliselle ohjelmalle asetuksen (EU) 2021/947 6 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti osoitetuista määrärahoista. Kaikkia asetuksen (EU) 2021/947 säännöksiä olisi sovellettava, jollei tässä asetuksessa toisin mainita. Ehdotettu tukiväline perustuu läheisesti Länsi-Balkanin uudistus- ja kasvutukivälineeseen.

Tarkistus

(28) Tukivälinettä olisi tuettava NDICI – Globaali Eurooppa -välineestä, **920** miljoonalla eurolla ja enintään **1 000** miljoonalla eurolla lainoina vuosina 2025–2027. Määrän olisi katettava 9 prosentin rahoitusvastuu lainoihin, jotka vastaavat 135:tä miljoonaa euroa, unionin tuki NIP:n puitteissa hyväksytyille 18 artiklan 2 kohdan nojalla tarkoitetuille hankkeille sekä täydentävä tuki, mukaan lukien kansalaisjärjestöille annettava tuki ja tekninen tuki. Tuki, jota ei makseta takaisin, olisi rahoitettava naapuruusalueita koskevalle maantieteelliselle ohjelmalle asetuksen (EU) 2021/947 6 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti osoitetuista määrärahoista. Kaikkia asetuksen (EU) 2021/947 säännöksiä olisi sovellettava, jollei tässä asetuksessa toisin mainita. Ehdotettu tukiväline perustuu läheisesti Länsi-Balkanin uudistus- ja kasvutukivälineeseen.

Or. en

Tarkistus 4**Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 28 a kappale (uusi)***Komission teksti**Tarkistus*

(28 a) Edullisten lainojen ja tuen, jota ei makseta takaisin, välistä suhdetta on arvioitava säännöllisesti Moldovan sosioekonomisen ulottuvuuden

kehittämiseksi ja sen varmistamiseksi, että tukivälineen rahoitus vastaa Moldovan rahoituskapasiteettia ja julkisen talouden uudistamista koskevia tavoitteita.

Or. en

Tarkistus 5

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 49 kappale

Komission teksti

(49) Sen varmistamiseksi, että Moldova käyttää alkurahoitusta ensimmäisten uudistusten täytäntöönpanoon, sillä olisi oltava mahdollisuus saada enintään 7 prosenttia tässä tukivälineessä säädetyn rahoitustuen kokonaismäärästä sen jälkeen, kun siitä on vähennetty täydentävä tuki, mukaan lukien kansalaisjärjestöille annettava tuki ja tekninen tuki, ja lainojen rahoitusvastuut, ennakkorahoituksena edellyttäen, että rahoitusta on saatavilla ja että tukivälineestä myönnettävän tuen edellytykset täyttyvät.

Tarkistus

(49) Sen varmistamiseksi, että Moldova käyttää alkurahoitusta ensimmäisten uudistusten täytäntöönpanoon, sillä olisi oltava mahdollisuus saada enintään **14** prosenttia tässä tukivälineessä säädetyn rahoitustuen kokonaismäärästä sen jälkeen, kun siitä on vähennetty täydentävä tuki, mukaan lukien kansalaisjärjestöille annettava tuki ja tekninen tuki, ja lainojen rahoitusvastuut, ennakkorahoituksena edellyttäen, että rahoitusta on saatavilla ja että tukivälineestä myönnettävän tuen edellytykset täyttyvät.

Or. en

Tarkistus 6

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 50 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(50 a) Jotta voidaan tukea EU:n taloudellisten etujen suojaamista hyödyttävää asianmukaista avoimuuden tasoa, tukivälineestä myönnettävän tuen lopullisena saajana on se luonnollinen henkilö tai yhteisö, joka tosiasiallisesti saa EU:n rahoitusta, eli toimeksisaaja tai alihankkija, kun kyseessä on

hankintaviranomainen. Valtion ministeriöt, virastot tai elimet, jotka valvovat, sääntelevät tai hallinnoivat varoja, olisi katsottava lopullisiksi tuensaajiksi vain, jos ne itse osallistuvat työn tai palvelun toteuttamiseen ja välittömään soveltamiseen ja vastaavat niihin liittyvistä kustannuksista.

Or. en

Tarkistus 7

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 54 kappale

Komission teksti

(54) Avoimuuden ja vastuuvollisuuden vuoksi Moldovan olisi julkaistava tiedot lopullisista tuensaajista, jotka saavat rahoitusta yli 50 000 euroa kumulatiivisesti tämän tukiväliseen mukaisten uudistusten ja investointien täytäntöönpanon aikana.

Tarkistus

(54) Avoimuuden ja vastuuvollisuuden vuoksi Moldovan olisi julkaistava tiedot lopullisista tuensaajista, ***muun muassa varoja suoraan saavista toimeksisaajista, alihankkijoista ja luonnollisista henkilöistä tai yhteisöistä***, jotka saavat rahoitusta yli 50 000 euroa kumulatiivisesti tämän tukiväliseen mukaisten uudistusten ja investointien täytäntöönpanon aikana.

Or. en

Tarkistus 8

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 56 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(56 a) Komission olisi varmistettava, että tukivälise suojaa tehokkaasti unionin taloudellisia etuja. Tätä varten Moldovan ylimmän tarkastusviranomaisen tehtävänä olisi antaa komissiolle tietoja varojen mahdollisesta väärinkäytöstä ja taata, että riippumattoman ulkopuolisen

tarkastuksen avulla saadaan tarkastuslausuma. Moldovan ylimpään tarkastusviranomaiseen olisi sovellettava EPPOLle ilmoittamista koskevia velvoitteita asetuksen (EU) 2017/1939 24 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Tällaiset tiedot olisi tapauksen mukaan asetettava OLAFin ja EPPOn sekä tarvittaessa Moldovan asiaankuuluvien viranomaisten saataville. Komissiolla olisi oltava oikeus tarkastaa unionin edustustojen avustuksella, miten Moldova on hoitanut varoja hankkeen koko elinkaaren ajan. Komissiolle olisi annettava riittävästi rahoitusta ja henkilöresursseja tarkastusten ja valvonnan suorittamiseksi. Moldovan ylimmän tarkastusviranomaisen olisi varmistettava säännöllinen vuoropuhelu ja yhteistyö Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kanssa.

Or. en

Tarkistus 9

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 59 kappale

Komission teksti

(59) Lisäksi Moldovan olisi raportoitava komissiolle viipymättä sääntöjenvastaisuuksista, mukaan lukien petokset, joista on tehty ensimmäinen hallinnollinen tai oikeudellinen päätelmä, ja pidettävä *se* ajan tasalla hallinnollisten ja oikeudellisten menettelyjen etenemisestä. Koska tavoitteena on jäsenvaltioiden hyviin toimintatapoihin mukautuminen, tämän raportoinnin olisi tapahduttava sähköisesti komission perustamaa sääntöjenvastaisuuksien hallinnointijärjestelmää käyttäen.

Tarkistus

(59) Lisäksi Moldovan olisi raportoitava ***Moldovan ylimmälle tarkastusviranomaiselle ja*** komissiolle viipymättä sääntöjenvastaisuuksista, mukaan lukien petokset, joista on tehty ensimmäinen hallinnollinen tai oikeudellinen päätelmä, ja pidettävä *ne* ajan tasalla hallinnollisten ja oikeudellisten menettelyjen etenemisestä. Koska tavoitteena on jäsenvaltioiden hyviin toimintatapoihin mukautuminen, tämän raportoinnin olisi tapahduttava sähköisesti komission perustamaa sääntöjenvastaisuuksien hallinnointijärjestelmää käyttäen.

Tarkistus 10

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 59 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(59 a) Tukivälineen tavoitteissa saavutetun edistyksen mittaamiseksi komission ja Moldovan olisi luotava selkeä korrelaatio maksettujen määrien, jotka on annettu Moldovan käyttöön rahoitustukena, jota ei makseta takaisin, ja lainoina, sekä indikaattoreiden saavuttamisesta aiheutuneiden kustannusten välillä.

Or. en

Tarkistus 11

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 66 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(66 a) Kaiken unionin jatkossa Moldovalle antaman rahoitustuen olisi tultava unionin tavanomaisista rahoitusohjelmista.

Or. en

Tarkistus 12

Ehdotus asetukseksi 2 artikla – 1 kohta – 9 alakohta

Komission teksti

Tarkistus

(9) 'lopullisella tuensaajalla' henkilöä tai yhteisöä, joka saa rahoitusta

(9) 'lopullisella tuensaajalla' henkilöä tai yhteisöä, joka saa rahoitusta

tukivälineestä; rahoitusapuna saataville asetettavan rahoituksen osalta lopullinen tuensaaja on Moldovan valtionkonttori; naapuruuspolitiikan investointijärjestelyn kautta saataville asetettavan rahoituksen osalta lopullinen tuensaaja on investointihankkeen toteuttava toimeksisaaja *tai* alihankkija;

tukivälineestä; rahoitusapuna saataville asetettavan rahoituksen osalta lopullinen tuensaaja on Moldovan valtionkonttori; naapuruuspolitiikan investointijärjestelyn kautta saataville asetettavan rahoituksen osalta lopullinen tuensaaja on investointihankkeen toteuttava toimeksisaaja, alihankkija, *palkattu ulkopuolinen asiantuntija tai henkilö tai yhteisö*;

Or. en

Tarkistus 13

Ehdotus asetukseksi 3 artikla – 1 kohta – b alakohta

Komission teksti

(b) tukea Moldovan asteittaista yhdentymistä unionin sisämarkkinoihin;

Tarkistus

(b) tukea Moldovan asteittaista yhdentymistä unionin sisämarkkinoihin *muun muassa, jotta voidaan poistaa Moldovan vientituotteisiin sovellettavat tariffikiintiöt*;

Or. en

Tarkistus 14

Ehdotus asetukseksi 3 artikla – 2 kohta – e alakohta

Komission teksti

(e) tehostaa julkishallintoa, kehittää valmiuksia ja investoida Moldovan hallinnolliseen henkilöstöön; varmistaa tietojen saatavuus, julkinen valvonta ja kansalaisyhteiskunnan osallistuminen päätöksentekoprosesseihin; tukea läpinäkyvyyttä, vastuuvollisuutta, rakenneuudistuksia ja hyvää hallintoa kaikilla tasoilla, myös julkisten varojen jakamista ja saatavuutta koskevien

Tarkistus

(e) tehostaa julkishallintoa, kehittää valmiuksia ja investoida Moldovan hallinnolliseen henkilöstöön *ja muun muassa Moldovan ylimmän tarkastusviranomaisen henkilöstöön*; varmistaa tietojen saatavuus, julkinen valvonta ja kansalaisyhteiskunnan osallistuminen päätöksentekoprosesseihin; tukea läpinäkyvyyttä, vastuuvollisuutta, rakenneuudistuksia ja hyvää hallintoa

valvonta- ja tutkimusvaltuuksien osalta, sekä julkisen varainhoidon, julkisten hankintojen ja valtiontukien valvonnan aloilla; tukea aloitteita kansainvälisen oikeuden tukemiseksi ja sen noudattamisen valvomiseksi Moldovassa sekä tähän työhön osallistuvia toimijoita;

kaikilla tasoilla, myös julkisten varojen jakamista ja saatavuutta koskevien valvonta- ja tutkimusvaltuuksien osalta, sekä julkisen varainhoidon, julkisten hankintojen ja valtiontukien valvonnan aloilla; tukea aloitteita kansainvälisen oikeuden tukemiseksi ja sen noudattamisen valvomiseksi Moldovassa sekä tähän työhön osallistuvia toimijoita;

Or. en

Tarkistus 15

Ehdotus asetukseksi 5 artikla – 1 kohta

Komission teksti

1. Tukivälineestä myönnettävän tuen ennakkoehtona on, että Moldova ylläpitää ja noudattaa toimivan demokratian mekanismeja, mukaan lukien parlamentaarinen monipuoluejärjestelmä, vapaat ja vilpittömät vaalit, moniarvoiset tiedotusvälineet, riippumaton oikeuslaitos ja oikeusvaltioperiaate, ja takaa kaikkien ihmisoikeusvelvoitteiden, myös vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksien, kunnioittamisen.

Tarkistus

1. Tukivälineestä myönnettävän tuen ennakkoehtona on, että Moldova ylläpitää ja noudattaa toimivan demokratian mekanismeja, mukaan lukien parlamentaarinen monipuoluejärjestelmä, vapaat ja vilpittömät vaalit, moniarvoiset tiedotusvälineet, ***Moldovan ylimmän tarkastusviranomaisen taloudellinen ja toiminnallinen riippumattomuus***, riippumaton oikeuslaitos ja oikeusvaltioperiaate, ***myös unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien uhkien osalta***, ja takaa kaikkien ihmisoikeusvelvoitteiden, myös vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksien, kunnioittamisen.

Or. en

Tarkistus 16

Ehdotus asetukseksi 5 artikla – 3 kohta

Komission teksti

3. Komissio voi antaa päätöksen, jossa todetaan, että jokin tämän artiklan 1 kohdassa säädetyistä ennakkoehdoista ei täyty, **ja erityisesti** keskeyttää 19 artiklassa tarkoitettujen varojen vapauttamisen riippumatta siitä, täytyvätkö 10 artiklassa tarkoitetut maksuehdot.

Tarkistus

3. Komissio voi antaa päätöksen, jossa todetaan, että jokin tämän artiklan 1 kohdassa säädetyistä ennakkoehdoista ei täyty. **Tällaisessa tapauksessa komissio** keskeyttää 19 artiklassa tarkoitettujen varojen vapauttamisen riippumatta siitä, täytyvätkö 10 artiklassa tarkoitetut maksuehdot.

Or. en

Tarkistus 17

Ehdotus asetukseksi 6 artikla – 1 kohta

Komission teksti

1. Tukivälinettä tuetaan naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineestä – Globaali Eurooppa, jäljempänä 'NDICI – Globaali Eurooppa', **420** miljoonalla eurolla ja enintään **1 500** miljoonalla eurolla lainoina. Lainatuen määrä ei sisälly asetuksen (EU) 2021/947 31 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun ulkosuhdetoimien takuujärjestelyn määrään.

Tarkistus

1. Tukivälinettä tuetaan naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineestä – Globaali Eurooppa, jäljempänä 'NDICI – Globaali Eurooppa', **920** miljoonalla eurolla ja enintään **1 000** miljoonalla eurolla lainoina. Lainatuen määrä ei sisälly asetuksen (EU) 2021/947 31 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun ulkosuhdetoimien takuujärjestelyn määrään.

Or. en

Tarkistus 18

Ehdotus asetukseksi 6 artikla – 5 kohta

Komission teksti

5. Edellä 2 kohdassa tarkoitusta tuesta, jota ei makseta takaisin, enintään 1 prosentti voidaan käyttää tukivälineen täytäntöönpanoa koskevaan tekniseen ja hallinnolliseen apuun, kuten valmistelutoimiin, seuranta-, valvonta-, tarkastus- ja arviointitoimiin, joita tukivälineen hallinnointi ja sen tavoitteiden saavuttaminen edellyttävät, erityisesti selvityksiin, asiantuntijakokouksiin, koulutuksiin, Moldovan viranomaisten kuulemisiin, konferensseihin, sidosryhmien kuulemiseen, mukaan lukien paikallis- ja alueviranomaiset ja kansalaisjärjestöt, tiedotus- ja viestintätoimiin, mukaan lukien osallistavat yhteystoimet, sekä unionin poliittisia painopisteitä koskevaan toimielinten viestintään, siltä osin kuin ne liittyvät tämän asetuksen tavoitteisiin, tiedonkäsittelyyn ja -vaihtoon tarkoitettuihin tietoverkkoihin liittyviin menoihin, toimielinten tietoteknisiin välineisiin sekä kaikkiin muihin menoihin, joita komissiolle aiheutuu päätoimipaikassa ja unionin edustustoissa tukivälineen yhteydessä tarvittavasta hallinnollisesta ja koordinoitituesta. Menoihin voidaan lukea myös kustannukset, joita aiheutuu avoimuutta lisäävistä toimista ja muista toimista, kuten laadunvalvonnasta ja hankkeiden tai ohjelmien seurannasta paikalla, sekä vertaisneuvonnasta ja uudistusten ja investointien arviointiin ja toteuttamiseen liittyvistä asiantuntijapalveluista.

Tarkistus

5. Edellä 2 kohdassa tarkoitusta tuesta, jota ei makseta takaisin, enintään 1 prosentti voidaan käyttää tukivälineen täytäntöönpanoa koskevaan tekniseen ja hallinnolliseen apuun, kuten valmistelutoimiin, seuranta-, valvonta-, tarkastus- ja arviointitoimiin, joita tukivälineen hallinnointi ja sen tavoitteiden saavuttaminen edellyttävät, erityisesti selvityksiin, asiantuntijakokouksiin, koulutuksiin, Moldovan viranomaisten kuulemisiin, konferensseihin, sidosryhmien kuulemiseen, mukaan lukien paikallis- ja alueviranomaiset ja kansalaisjärjestöt, tiedotus- ja viestintätoimiin, mukaan lukien osallistavat yhteystoimet, sekä unionin poliittisia painopisteitä koskevaan toimielinten viestintään, siltä osin kuin ne liittyvät tämän asetuksen tavoitteisiin, tiedonkäsittelyyn ja -vaihtoon tarkoitettuihin tietoverkkoihin liittyviin menoihin, toimielinten tietoteknisiin välineisiin sekä kaikkiin muihin menoihin, joita komissiolle aiheutuu päätoimipaikassa ja unionin edustustoissa tukivälineen yhteydessä tarvittavasta hallinnollisesta ja koordinoitituesta. Menoihin voidaan lukea myös kustannukset, joita aiheutuu avoimuutta lisäävistä toimista ja muista toimista, kuten laadunvalvonnasta ja hankkeiden tai ohjelmien seurannasta paikalla, sekä vertaisneuvonnasta ja uudistusten ja investointien arviointiin ja toteuttamiseen liittyvistä asiantuntijapalveluista. ***Jos varoja käytetään tilintarkastustarkoituksiin, on ilmoitettava ja estettävä eturistiriidat tarkastuksen suorittavan yhteisön ja sen tämän tukivälineen puitteissa suorittamien muiden toimien välillä, kuten konsultointi tai hallinnollinen ja koordinoitituki, laadunvalvonta ja***

Tarkistus 19

Ehdotus asetukseksi 8 artikla – 3 kohta

Komission teksti

3. Rahoitusta myönnetään Moldovalle vasta sen jälkeen, kun tukivälinettä koskeva sopimus ja lainasopimus ovat tulleet voimaan.

Tarkistus

3. Rahoitusta, **myös ennakkorahoitusta**, myönnetään Moldovalle vasta sen jälkeen, **kun komissio on antanut myönteisen arvion 5 artiklan mukaisten ennakkoehtojen täyttämisestä ja** kun tukivälinettä koskeva sopimus ja lainasopimus ovat tulleet voimaan.

Tarkistus 20

Ehdotus asetukseksi 8 artikla – 5 kohta – g alakohta

Komission teksti

(g) toimenpiteet sääntöjenvastaisuuksien, petosten, lahjonnan ja eturistiriitojen ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja korjaamiseksi tehokkaasti sekä unionin varoja asetuksen mukaisesti hoitavia henkilöitä ja yhteisöjä koskeva velvoite ilmoittaa viipymättä komissiolle, OLAFille ja tapauksen mukaan EPPOLle epäillyistä tai todetuista sääntöjenvastaisuuksista, petoksista, lahjonnasta ja eturistiriidoista sekä tukivälineestä myönnettyihin varoihin vaikuttavasta muusta laittomasta toiminnasta, sekä niiden johdosta toteutettavista toimista;

Tarkistus

(g) toimenpiteet sääntöjenvastaisuuksien, petosten, lahjonnan ja eturistiriitojen ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja korjaamiseksi tehokkaasti sekä unionin varoja asetuksen mukaisesti hoitavia henkilöitä ja yhteisöjä koskeva velvoite ilmoittaa viipymättä **Moldovan ylimmälle tarkastusviranomaiselle**, komissiolle, OLAFille ja tapauksen mukaan EPPOLle epäillyistä tai todetuista sääntöjenvastaisuuksista, petoksista, lahjonnasta ja eturistiriidoista sekä tukivälineestä myönnettyihin varoihin vaikuttavasta muusta laittomasta toiminnasta, sekä niiden johdosta

toteutettavista toimista;

Or. en

Tarkistus 21

**Ehdotus asetukseksi
8 artikla – 5 kohta – h a alakohta (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

(h a) se, että Moldovan ylimmän tarkastusviranomaisen nimittämälle riippumattomalle ulkopuoliselle tarkastajalle annetaan samantasoinen pääsy tietoihin ja valtuudet tehdä tarkastuksia paikan päällä kuin komissiolla ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimella;

Or. en

Tarkistus 22

**Ehdotus asetukseksi
10 artikla – 2 kohta**

Komission teksti

Tarkistus

9. Kyseisten maksuehtojen täytyminen käynnistää varojen vapauttamisen osittain tai kokonaan täyttymisasteesta riippuen.

2. Kyseisten maksuehtojen täytyminen käynnistää varojen vapauttamisen osittain tai kokonaan täyttymisasteesta ***ja 5 artiklan mukaisten ennakkoehtojen täyttämistä*** riippuen.

Or. en

Tarkistus 23

Ehdotus asetukseksi 11 artikla – 2 kohta

Komission teksti

2. Uudistusohjelman on oltava tulosperusteinen ja sisällettävä indikaattoreita, joilla arvioidaan edistymistä 3 artiklassa vahvistettujen yleisten ja erityisten tavoitteiden saavuttamisessa. Kyseiset indikaattorit perustuvat kansainvälisesti sovittuihin indikaattoreihin ja jo saatavilla oleviin, Moldovan politiikkoihin liittyviin indikaattoreihin, jos se on asianmukaista ja tarpeen. Indikaattoreiden on myös oltava mahdollisimman yhdenmukaisia niiden keskeisten suorituskykyindikaattoreiden kanssa, jotka sisältyvät komission täytäntöönpanopäätökseen Länsi-Balkanin uudistusohjelmien hyväksymisestä asetuksen (EU) 2024/1449 mukaisesti ja EKKR+:n tulosten arviointikehykseen.

Tarkistus

2. Uudistusohjelman on oltava tulosperusteinen ja sisällettävä indikaattoreita, joilla arvioidaan edistymistä 3 artiklassa vahvistettujen yleisten ja erityisten tavoitteiden saavuttamisessa. Kyseiset indikaattorit perustuvat kansainvälisesti sovittuihin indikaattoreihin ja jo saatavilla oleviin, Moldovan politiikkoihin liittyviin indikaattoreihin, jos se on asianmukaista ja tarpeen. Indikaattoreiden on myös oltava mahdollisimman yhdenmukaisia niiden keskeisten suorituskykyindikaattoreiden kanssa, jotka sisältyvät komission täytäntöönpanopäätökseen Länsi-Balkanin uudistusohjelmien hyväksymisestä asetuksen (EU) 2024/1449 mukaisesti ja EKKR+:n tulosten arviointikehykseen.

Indikaattoreiden on oltava määriteltyjä, tarkkoja, mitattavissa ja saavutettavissa olevia, merkityksellisiä ja aikasidonnaisia. Kuhunkin indikaattoriin sisältyy määrällisiä ja laadullisia kynnysarvoja, joiden perusteella voidaan katsoa, että maksuehdot täyttyvät tyydyttävästi. Indikaattorit on sisällytettävä 13 artiklassa tarkoitettuun päätökseen.

Or. en

Tarkistus 24

Ehdotus asetukseksi 12 artikla – 5 a kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

5 a. Komissio pyytää Moldovaa tarkistamaan ja/tai muuttamaan uudistusohjelmaansa mahdollisiin

riskeihin puuttumiseksi, jos sen arvioinnin tuloksista käy ilmi, että jotkin tai kaikki 12 artiklan 4 kohdassa säädetyistä mainituista kriteereistä eivät täyty.

Or. en

Tarkistus 25

**Ehdotus asetukseksi
13 artikla – 3 kohta – e a alakohta (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

(e a) komission arvio 5 artiklassa säädetyistä ennakkoehdoista;

Or. en

Tarkistus 26

**Ehdotus asetukseksi
13 artikla – 3 kohta – e b alakohta (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

(e b) osittaisia maksuja koskevat järjestelyt, joissa ilmoitetaan kunkin asiaankuuluvan maksuehdon osuus kussakin erässä, joka on suunniteltu vapautettavaksi;

Or. en

Tarkistus 27

**Ehdotus asetukseksi
13 artikla – 3 kohta – e c alakohta (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

(e c) miten toimenpiteiden kumoamista

ja/tai ennakkoehtojen täyttämättä jättämistä arvioidaan tukivälineen päätökseen saattamisen jälkeen.

Or. en

Tarkistus 28

Ehdotus asetukseksi 17 artikla – 1 kohta

Komission teksti

1. Toimitettuaan uudistusohjelman komissiolle Moldova voi pyytää vapauttamaan ennakkomaksun, joka on enintään 7 prosenttia tästä tukivälineestä 6 artiklan 1 kohdan nojalla myönnettävästä kokonaismäärästä sen jälkeen, kun siitä on vähennetty täydentävä tuki, mukaan lukien kansalaisjärjestöille annettava tuki ja tekninen tuki, ja lainojen rahoitusvastuut

Tarkistus

1. Toimitettuaan uudistusohjelman komissiolle Moldova voi pyytää vapauttamaan ennakkomaksun, joka on enintään **14** prosenttia tästä tukivälineestä 6 artiklan 1 kohdan nojalla myönnettävästä kokonaismäärästä sen jälkeen, kun siitä on vähennetty täydentävä tuki, mukaan lukien kansalaisjärjestöille annettava tuki ja tekninen tuki, ja lainojen rahoitusvastuut.

Or. en

Tarkistus 29

Ehdotus asetukseksi 17 artikla – 1 a kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

1 a. Ennakkomaksuja ei aseteta saataville, jos 11 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa Moldovan valvontajärjestelmässä havaitaan puutteita, ellei komissio katso Moldovan korjanneen kyseiset puutteet.

Or. en

Tarkistus 30

Ehdotus asetukseksi 17 artikla – 2 kohta

Komission teksti

2. Komissio voi vapauttaa pyydetyn ennakkomaksun sen jälkeen, kun se on hyväksynyt 13 artiklassa tarkoitetun täytäntöönpanopäätöksen, ja 8 artiklassa tarkoitettu tukivälinettä koskeva sopimus ja 15 artiklassa tarkoitettu lainasopimus ovat tulleet voimaan. Varat vapautetaan 19 artiklan 3 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaisesti ja edellyttäen, että 5 artiklassa säädettyt ennakkoehdot täyttyvät.

Tarkistus

2. Komissio voi vapauttaa pyydetyn ennakkomaksun sen jälkeen, kun se on hyväksynyt 13 artiklassa tarkoitetun täytäntöönpanopäätöksen, ja 8 artiklassa tarkoitettu tukivälinettä koskeva sopimus ja 15 artiklassa tarkoitettu lainasopimus ovat tulleet voimaan. Varat vapautetaan 19 artiklan 3 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaisesti ja edellyttäen, että 5 artiklassa säädettyt ennakkoehdot täyttyvät, **minkä komissio arvioi ennen täytäntöönpanopäätöksen hyväksymistä.**

Or. en

Tarkistus 31

Ehdotus asetukseksi 21 artikla – 2 kohta – johdantokappale

Komission teksti

2. Tukivälinettä koskevassa sopimuksessa on määrättävä seuraavista velvoitteista, joiden mukaan Moldovan on

Tarkistus

2. Tukivälinettä koskevassa sopimuksessa **ja lainasopimuksissa** on määrättävä seuraavista velvoitteista, joiden mukaan Moldovan on

Or. en

Tarkistus 32

Ehdotus asetukseksi 21 artikla – 2 kohta – d a alakohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(d a) liitettävä maksupyyntöön
(i) johdon vahvistuslausuma siitä,

että rahoituksen avulla on täytetty asiaankuuluvat maksuehdot, että maksupyynnön yhteydessä toimitetut tiedot ovat täydelliset, paikkansapitävät ja luotettavat ja että käytössä olevat valvontajärjestelmät antavat tarvittavat takeet siitä, että varoja on hallinnoitu tai hallinnoidaan kaikkien sovellettavien sääntöjen mukaisesti;

(ii) luettelo kaikista tukivälineen täytäntöönpanotoimenpiteistä sekä kuvaus toimenpiteistä ja tarvittaessa kyseisten toimenpiteiden ja hankkeiden kansallisen lisärahoituksen kokonaisuudesta ja tukivälineestä ja muista unionin rahastoista maksettujen varojen määrä, mukaan lukien muista unionin ohjelmista siirretyt varat;

(iii) yhteenveto suoritetuista tarkastuksista, mukaan lukien havaitut puutteet ja mahdolliset toteutetut korjaavat toimet;

Or. en

Tarkistus 33

**Ehdotus asetukseksi
21 artikla – 2 kohta – d b alakohta (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

(d b) pidettävä yllä tarkastusta, valvontaa ja vastuuvapauden myöntämistä varten seuraavia ja varmistettava, että unionin toimivaltaisilla viranomaisilla, myös vastuuvapauden myöntävällä viranomaisella, on pääsy niihin:

(i) yksityiskohtaiset tiedot hyväksytyistä täytäntöönpanotoimenpiteistä, mukaan lukien tiedot kansallisista myöntämismenettelyistä sekä välittäjien ja tuensaajien kanssa tehdyistä sopimuksista, ja tarvittaessa ilmoitus mahdollisen kansallisen osärahoituksen,

muiden kansallisten rahoitusosuuksien tai muiden tukivälineestä tai muista unionin rahastoista myönnettävien rahoitusosuuksien kokonaismäärästä; ja

(ii) todisteet, jotka osoittavat saatujen avustusten, rahoitustuen, jota ei makseta takaisin, tai lainojen sekä indikaattoreiden saavuttamisesta aiheutuneiden kustannusten välisen korrelaation.

Or. en

Tarkistus 34

Ehdotus asetukseksi 21 artikla – 3 kohta

Komission teksti

3. Tukivälinettä koskevassa sopimuksessa on määrättävä myös komission oikeudesta vähentää tukivälineestä myönnettävää tukea, jota ei makseta takaisin, asianmukaisessa suhteessa ja periä Moldovalta takaisin, muun muassa kuittaamalla, tukivälineen tavoitteiden saavuttamiseen käytetyt määrät ja vähentää **tuensaajalle** maksettavan lainan määrää tai pyytää lainan ennaikaisesta takaisinmaksua lainasopimuksen mukaisesti, jos varoja on maksettu aiheettomasti, jos on havaittu unionin taloudellisia etuja vahingoittavia sääntöjenvastaisuuksia, petoksia, lahjontaa tai eturistiriitoja, joita Moldova ei ole korjannut, tai niihin liittyviä vakavia huolenaiheita tai jos on havaittu maksun suorittamisen jälkeen, ettei tavoitteita ole täytetty tyydyttävästi, tai on havaittu tukivälinettä koskevasta sopimuksesta tai lainasopimuksista johtuvan velvoitteen vakava laiminlyönti. Päättyessään takaisinperinnän määrästä ja vähennyksestä tai ennaikaisesti takaisin maksettavasta määrästä komissio noudattaa suhteellisuusperiaatetta ja ottaa huomioon unionin taloudellisia etuja vahingoittavan

Tarkistus

3. Tukivälinettä koskevassa sopimuksessa on määrättävä myös komission oikeudesta vähentää tukivälineestä myönnettävää tukea, jota ei makseta takaisin, asianmukaisessa suhteessa ja periä Moldovalta takaisin, muun muassa kuittaamalla, tukivälineen tavoitteiden saavuttamiseen käytetyt määrät ja vähentää **Moldovalle** maksettavan lainan määrää tai pyytää lainan ennaikaisesta takaisinmaksua lainasopimuksen mukaisesti, jos varoja on maksettu aiheettomasti, jos on havaittu unionin taloudellisia etuja vahingoittavia sääntöjenvastaisuuksia, petoksia, lahjontaa tai eturistiriitoja, joita Moldova ei ole korjannut, tai niihin liittyviä vakavia huolenaiheita tai jos on havaittu maksun suorittamisen jälkeen, ettei tavoitteita ole täytetty tyydyttävästi, tai on havaittu tukivälinettä koskevasta sopimuksesta tai lainasopimuksista johtuvan velvoitteen vakava laiminlyönti. Päättyessään takaisinperinnän määrästä ja vähennyksestä tai ennaikaisesti takaisin maksettavasta määrästä komissio noudattaa suhteellisuusperiaatetta ja ottaa huomioon unionin taloudellisia etuja vahingoittavan

sääntöjenvastaisuuden, petoksen, lahjonnan tai eturistiriidan taikka velvoitteen laiminlyönnin vakavuuden. Moldovalle annetaan mahdollisuus esittää huomautuksensa ennen tuen vähentämistä tai ennenaikaisen takaisinmaksun pyytämistä.

sääntöjenvastaisuuden, petoksen, lahjonnan tai eturistiriidan taikka velvoitteen laiminlyönnin vakavuuden. Moldovalle annetaan mahdollisuus esittää huomautuksensa ennen tuen vähentämistä tai ennenaikaisen takaisinmaksun pyytämistä.

Or. en

Tarkistus 35

Ehdotus asetukseksi 21 a artikla (uusi) – 1 kohta

Komission teksti

Tarkistus

1. Moldovan ylin tarkastusviranomaisen vastaa tarvittaessa soveltuvien osin tilintarkastuslautakunnan roolista ja tehtävistä asetuksen (EU) 2024/792 ja erityisesti sen 36 artiklan mukaisesti.

Or. en

Tarkistus 36

Ehdotus asetukseksi 21 a artikla (uusi) – 2 kohta

Komission teksti

Tarkistus

2. Moldovan ylin tarkastusviranomaisen hoitaa tehtävänsä täysin objektiivisesti ja toimii parhaiden sovellettavien kansainvälisten käytäntöjen ja standardien mukaisesti. Se toimii rajoittamatta komission, OLAFin, tilintarkastustuomioistuimen ja tapauksen mukaan EPPOn toimivaltaa.

Or. en

Tarkistus 37

Ehdotus asetukseksi 21 a artikla (uusi) – 3 kohta

Komission teksti

Tarkistus

3. Moldovan ylin tarkastusviranomainen nimittää riippumattoman ulkopuolisen tarkastajan, joka antaa vuotuisen tarkastuslausuman maksupyyntöön liitetyistä Moldovan viranomaisten ilmoituksista. Se myös hyväksyy riippumattoman ulkopuolisen tarkastajan vuotuisen työsuunnitelman.

Or. en

Tarkistus 38

Ehdotus asetukseksi 21 a artikla (uusi) – 4 kohta

Komission teksti

Tarkistus

4. Moldovan ylin tarkastusviranomainen päättää riippumattoman ulkopuolisen tarkastajan havaintojen perusteella takaisin perittäviä määriä koskevista suosituksista komissiolle ja Moldovan viranomaisille ja ilmoittaa näistä suosituksista komissiolle ja Moldovan viranomaisille.

Or. en

Tarkistus 39

Ehdotus asetukseksi 21 a artikla (uusi) – 5 kohta

Komission teksti

Tarkistus

5. Moldovan ylin tarkastusviranomainen varmistaa säännöllisen vuoropuhelun ja yhteistyön tilintarkastustuomioistuimen kanssa.

Or. en

Tarkistus 40

Ehdotus asetukseksi
21 a artikla (uusi) – 6 kohta

Komission teksti

Tarkistus

6. Moldovan ylin tarkastusviranomainen, sen jäsenet ja sen henkilöstö eivät saa tehtäviään hoitaessaan pyytää eivätkä ottaa ohjeita Moldovan hallitukselta tai muulta toimielimeltä, elimeltä tai laitokselta. Sen henkilöstön valinnassa ja sen hallinnossa ja talousarviossa on sovellettava tiukkoja riippumattomuuden takeita.

Or. en

Tarkistus 41

Ehdotus asetukseksi
21 a artikla (uusi) – 7 kohta

Komission teksti

Tarkistus

7. Moldovan ylin tarkastusviranomainen auttaa komissiota torjumaan tukivälineestä myönnettävien unionin varojen huonoa hoitoa ja erityisesti petoksia, lahjontaa, eturistiriitoja ja sääntöjenvastaisuuksia, jotka liittyvät tukivälineen tavoitteiden saavuttamiseen käytettyihin määriin.

Or. en

Tarkistus 42

Ehdotus asetukseksi
21 a artikla (uusi) – 8 kohta

Komission teksti

Tarkistus

8. Tätä varten Moldovan ylin tarkastusviranomainen raportoii säännöllisesti komissiolle sekä Euroopan parlamentin asiaankuuluville valiokunnille ja neuvostolle ja toimittaa

komissiolle viipymättä kaikki saamansa tai tietoonsa saatetut tiedot havaitusta tapauksista tai vakavista huolenaiheista, jotka liittyvät julkisen rahoituksen huonoon hoitoon tukivälineen tavoitteiden, mukaan lukien sen tuloksellisuus, saavuttamiseen käytettyjen määrien osalta.

Asetuksen (EU) 2017/1939 24 artiklan 1 kohdan mukaisesti Moldovan ylin tarkastusviranomaisen ilmoittaa EPPOLle kaikesta rikollisesta toiminnasta, jonka osalta EPPO voisi käyttää toimivaltaansa.

Lisäksi Moldovan ylin tarkastusviranomaisen antaa suosituksia Moldovalle kaikissa tapauksissa, joissa Moldovan toimivaltaiset viranomaiset eivät sen näkemyksen mukaan ole toteuttaneet tarvittavia toimia ehkäistäkseen, havaitakseen ja korjatakseen petoksia, lahjontaa, eturistiriitoja ja sääntöjenvastaisuuksia, jotka ovat haitanneet tai uhkaavat vakavalla tavalla haitata tukivälineestä rahoitettujen menojen moitteetonta varainhoitoa, ja kaikissa tapauksissa, joissa se havaitsee Moldovan viranomaisten käyttöön ottaman valvontajärjestelmän suunnitteluun ja toimintaan vaikuttavia puutteita. Viranomaisten on pantava tällaiset suositukset täytäntöön ilman aiheetonta viivytystä tai esitettävä perustelut sille, miksi ne eivät ole niin tehneet.

Moldovan ylimmän tarkastusviranomaisen laatimat kertomukset ja sen antamat tiedot lähetetään myös OLAFille ja tapauksen mukaan EPPOLle, ja ne voidaan antaa Moldovan asiaankuuluvien viranomaisten käyttöön, erityisesti jos niiden on toteutettava toimia petosten, lahjonnan, eturistiriitojen ja sääntöjenvastaisuuksien tai muun unionin taloudellisia etuja ja toimintaa vahingoittavan laittoman toiminnan ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja korjaamiseksi sekä

unionin taloudellisia etuja vahingoittaviin rikoksiin liittyvien tutkinta- ja syytteenpanotoimien toteuttamiseksi.

Or. en

Tarkistus 43

**Ehdotus asetukseksi
21 a artikla (uusi) – 9 kohta**

Komission teksti

Tarkistus

9. Moldovan ylimmällä tarkastusviranomaisella on oltava pääsy tietoihin, tietokantoihin ja rekistereihin, joita se tarvitsee tehtäviensä hoitamiseksi. Edellä 8 artiklassa tarkoitetussa tukivälinettä koskevassa sopimuksessa määritellään säännöt ja tarkemmat määräykset, jotka koskevat Moldovan ylimmän tarkastusviranomaisen pääsyä asiaankuuluviin tietoihin ja asiaankuuluvien tietojen toimittamista Moldovan toimesta ylimmälle tarkastusviranomaiselle.

Or. en

Tarkistus 44

**Ehdotus asetukseksi
21 a artikla (uusi) – 10 kohta**

Komission teksti

Tarkistus

10. Moldovan ylin tarkastusviranomainen voi avustaa komissiota toimissa, joilla pyritään parantamaan Moldovan valmiuksia torjua julkisen rahoituksen huonoa hoitoa.

Or. en

Tarkistus 45

Ehdotus asetukseksi 21 a artikla (uusi) – 11 kohta

Komission teksti

Tarkistus

11. Moldovan ylimmän tarkastusviranomaisen toimintaa rahoitetaan 6 artiklan 5 kohdan mukaisesti, mukaan lukien rahoitus nimitetylle riippumattomalle ulkopuoliselle tarkastajalle.

Or. en

Tarkistus 46

Ehdotus asetukseksi 22 artikla – 3 kohta

Komission teksti

Tarkistus

3. Moldova raportoi komissiolle viipymättä mahdollisista sääntöjenvastaisuuksista, mukaan lukien petokset, joista on tehty ensimmäinen hallinnollinen tai oikeudellinen päätelmä, ja **pitävät** komission ajan tasalla mahdollisten tällaisiin sääntöjenvastaisuuksiin liittyvien hallinnollisten ja oikeudellisten menettelyjen etenemisestä. Tällainen raportointi on toteutettava komission perustamalla sähköisellä välineellä sääntöjenvastaisuuksien hallinnointijärjestelmää käyttäen.

3. Moldova raportoi **Moldovan ylimmälle tarkastusviranomaiselle ja** komissiolle viipymättä mahdollisista sääntöjenvastaisuuksista, mukaan lukien petokset, joista on tehty ensimmäinen hallinnollinen tai oikeudellinen päätelmä, ja **pitää** komission ajan tasalla mahdollisten tällaisiin sääntöjenvastaisuuksiin liittyvien hallinnollisten ja oikeudellisten menettelyjen etenemisestä. Tällainen raportointi on toteutettava komission perustamalla sähköisellä välineellä sääntöjenvastaisuuksien hallinnointijärjestelmää käyttäen.

Or. en

Tarkistus 47

Ehdotus asetukseksi 22 artikla – 4 kohta

Komission teksti

Tarkistus

4. Edellä 1 kohdassa tarkoitettut

4. Edellä 1 kohdassa tarkoitettut

yhteisöt käyvät säännöllistä vuoropuhelua tilintarkastustuomioistuimen, OLAFin ja tarvittaessa EPPOn kanssa.

yhteisöt käyvät säännöllistä vuoropuhelua **Moldovan ylimmän tarkastusviranomaisen**, tilintarkastustuomioistuimen, OLAFin ja tarvittaessa EPPOn kanssa.

Or. en

Tarkistus 48

Ehdotus asetukseksi 22 artikla – 6 kohta

Komission teksti

6. Komissio voi antaa suosituksia Moldovalle kaikissa tapauksissa, joissa Moldovan toimivaltaiset viranomaiset eivät sen näkemyksen mukaan ole toteuttaneet tarvittavia toimia ehkäistäkseen, havaitakseen ja korjatakseen petoksia, korruptiota, eturistiriitoja ja sääntöjenvastaisuuksia, jotka ovat haitanneet tai uhkaavat vakavalla tavalla haitata tukivälineestä rahoitettujen menojen moitteetonta varainhoitoa, ja kaikissa tapauksissa, joissa se havaitsee Moldovan viranomaisten käyttöön ottaman valvontajärjestelmän suunnitteluun ja toimintaan vaikuttavia puutteita. Moldovan on pantava tällaiset suositukset täytäntöön tai esitettävä perustelut sille, miksi se ei ole niin tehnyt.

Tarkistus

(Tarkistus ei vaikuta suomenkieliseen versioon.)

Or. en

Tarkistus 49

Ehdotus asetukseksi 24 artikla – 1 kohta

Komission teksti

6. Komissio perustaa uudistusohjelman täytäntöönpanon edistymistä kuvaavan tukiohjelman tulostaulun asetuksen (EU) 2024/1449

Tarkistus

1. Komissio perustaa uudistusohjelman täytäntöönpanon edistymistä kuvaavan tukiohjelman tulostaulun asetuksen (EU) 2024/1449,

nojalla.

erityisesti sen 26 artiklan, nojalla.

Or. en

Tarkistus 50

Ehdotus asetukseksi 26 artikla – 1 kohta

Komission teksti

1. **Tuensaajan** on raportoitava kerran vuodessa talous- ja rahoitusalan vuoropuhelun yhteydessä edistymisestä uudistusohjelmansa uudistuksiin liittyvän osan täytäntöönpanossa.

Tarkistus

1. **Moldovan** on raportoitava kerran vuodessa talous- ja rahoitusalan vuoropuhelun yhteydessä edistymisestä uudistusohjelmansa uudistuksiin liittyvän osan täytäntöönpanossa.

Or. en